

Proiect "Dezvoltarea și consolidarea rețelei pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor"

*Studiu exploratoriu cu privire la implementarea
ordinului de protecție
și a prevederilor referitoare la violența în familie din
Codul penal al României*

București

Decembrie 2015

www.eeagrants.org, www.fondong.fdsc.ro.

Proiect finanțat prin granturile SEE 2009 – 2014, în cadrul Fondului ONG în România.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009 – 2014.

Mulțumim tuturor instituțiilor pentru efortul depus la furnizarea datelor solicitate de noi pentru realizarea acestui studiu și în mod deosebit Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție pentru implicare. Suportul lor face ca prezentul demers să fie cu atât mai util pentru creșterea siguranței femeilor în situații de risc.

Studiu exploratoriu cu privire la implementarea ordinului de protecție și a prevederilor referitoare la violența în familie din Codul penal al României

Decembrie 2015

Introducere

Fenomenul violenței împotriva femeilor se bucură în ultimii ani de o atenție sporită în România pe fondul eforturilor generale de prevenire și combatere a acestuia. Toate părțile implicate au o contribuție în proces: în primul rând victimele ce doresc din ce în ce mai mult o îmbunătățire, o schimbare în bine a situației lor. De asemenea profesioniștii din sectoarele public și privat implicați în furnizarea de servicii, în protecția victimelor, în advocacy și lobby. De asemenea instituțiile centrale și locale care își asumă schimbarea și mai ales nevoia de eforturi de timp, financiare și logistice. De asemenea legislativul care pune pe lista priorităților ratificarea *Convenției de la Istanbul* și armonizarea legislativă ce decurge din aceasta. Obiectivul tuturor este creșterea semnificativă a siguranței potențialelor victime ale variatelor forme de violență împotriva femeilor și ale violenței domestice și scăderea fenomenului.

Într-un context de interes și acțiune favorabile cum este cel astfel creat, devine sarcina tuturor lucrătorilor și profesioniștilor să se asigure de măsurarea eficienței măsurilor luate.

Convenția de la Istanbul precizează în Articolul 1, alineatul 2:

” În vederea asigurării implementării efective a dispozițiilor sale de către Părți, prezenta Convenție stabilește un mecanism de monitorizare specific.”

Iar în Articolul 11, alineatul 1:

„În scopul implementării prezentei *Convenții*, Părțile se vor angaja să:

- a colecteze date statistice relevante dezagregate la intervale regulate privind cazurile din toate formele de violență acoperite de sfera de aplicare a prezentei *Convenții*;
- b sprijine cercetarea în domeniul tuturor formelor de violență acoperite de sfera de aplicare a prezentei *Convenții* în vederea studierii cauzelor și a efectelor lor, a ratelor de incidență și de condamnare, precum și eficacitatea măsurilor luate pentru a implementa prezenta *Convenție*.”

Monitorizarea realizată de *Rețeaua pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor* în perioada 2013 – 2015 se înscrie în demersurile de pregătire pentru construirea la nivel național a sistemului de monitorizare a fenomenului. (Studiile la nivel național 2013 și 2014).

În anii anteriori, pe lângă statistica privind ordinele de protecție, pentru care am cules datele de pe Portalul Instanțelor din România, am solicitat de la inspectoratele județene de poliție și de la parchete informații cu privire la plîngerile prealabile și dosarele constituite prin sesizare din oficiu conform legii pentru „Lovirea și vătămarea integrității corporale sau a sănătății” asupra membrilor familiei și cu privire la constatarea și cercetarea situațiilor de încălcare a ordinelor de protecție emise . În ansamblu, rezultatele ne-au permis o estimare a nivelului fenomenului violenței în familie pe baza dimensiunii răspunsului la acest fenomen înregistrat de către organele competente, respectiv poliție și parchete.

În anul 2015 am inclus în solicitarea de date articolele din noul cod penal, respectiv din capitolul „Infrațiuni săvârșite asupra unui membru de familie” dar și „Infrațiuni contra libertății și integrității sexuale” pentru a extinde monitorizarea și la violența sexuală, o altă formă de violență împotriva femeilor ce face obiectul *Convenției de la Istanbul*.

Scopul studiului exploratoriu

Monitorizarea implementării ordinelor de protecție a devenit un proces continuu și datele relevă, așa după cum vom vedea în continuare, schimbări pozitive dar nu de fond. Situația evidențiată de noi aduce suficiente argumente pentru introducerea ordinului de protecție de urgență, aplicabil în 24 de ore de la constatarea situației de risc de către lucrătorii de poliție. În mod implacabil justiția nu poate interveni pentru protejarea victimei suficient de repede iar legislația nu permite în prezent nici poliției să facă acest lucru. În procesul de prelucrare a informațiilor culese în 2013 și 2014 am sesizat un aspect care a făcut să ne oprim în anul 2015 și asupra unui alt aspect: modul în care sunt culese date cu privire la violența în familie în statisticile oficiale și capacitatea acestora de a reflecta dimensiuni relevante ale situației, dimensiuni care să ajute la diagnosticarea problemelor și la conceperea unor soluții.

Studiul din acest an se definește ca fiind un studiu exploratoriu. Datele culese de pe Portalul Instanțelor din România sunt integrale și sigure deoarece sistemul și-a asumat obligația de a facilita accesul justițiabililor la procesul de justiție. Datele solicitate cu privire la plîngerile prealabile și dosarele constituite prin sesizare din oficiu conform legii pentru „Infrațiuni săvârșite supra unui membru de familie” și cu privire la constatarea și cercetarea situațiilor de încălcare a ordinelor de protecție emise nu se bucură de același statut întrucît nu au în spate un sistem de înregistrare unic național care să conțină itemii adecvați pentru măsurarea fenomenului. Astfel le vom analiza cu prudență și mai ales din perspectiva propunerii unor viitoare baze de date absolut necesare pentru angajarea prin politici și strategii a eforturilor de timp, financiare și logistice în prevenirea și combaterea fenomenului.

În lumina celor afirmate formulăm scopul și obiectivele studiului exploratoriu astfel:

Prezentul studiu își propune să contribuie la identificarea ipotezelor cu privire la elementele din procesul de implementare a legislației ce privește violența în familie (denumită în *Convenția de la Istanbul* violență domestică) care periclitează asigurarea siguranței victimelor.

Obiectivele studiului sunt:

- Să constatăm evoluția indicatorilor relevanți: intervalul de timp în care se poate obține de către victime un ordin de protecție, numărul de cereri de emitere a unui ordin de protecție cu care sunt investite instanțele, obligațiile cuprinse în ordinele de protecție
- Să constatăm natura măsurilor luate la încălcarea obligațiilor din ordinele de protecție
- Să constatăm prevalența de gen cu privire la ordinele de protecție solicitate și plîngerile prealabile în cazurile de violențe considerate forme ale violenței de gen
- Să analizăm datele dezagregate obținute de la inspectoratele județene de poliție, parchetele de pe lângă tribunale și parchetele de pe lângă judecătorii (260 de instituții) cu privire la cazurile de violență în familie și violență sexuală

Cadrul legal

Cadrul legislativ la care raportăm rezultatele cercetării noastre este alcătuit din:

- Legea 217 din 2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, republicată în 2014 – capitolul IV – ordinul de protecție
- Legea 134 din 2010 privind Codul de procedură civilă, republicată
- Legea nr. 286 din 17 iulie 2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare
- Legea nr. 135 /2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare
- Constituția României, Capitolul II, Drepturile și libertățile fundamentale, Art. 22

În continuare nu există proceduri cu privire la punerea în aplicare a ordinului de protecție de către poliție. Procedurile generale în astfel de cazuri, aplicabile și în cazurile de violență în familie și în cazurile de supraveghere a ordinului de protecție, sunt inaccesibile, ca urmare nu putem să monitorizăm punerea în executare a ordinului de protecție raportat la un cadru normativ.

Metodologie

Am cules datele din două surse: de pe Portalul instanțelor din România (<http://portal.just.ro>) și din scrisorile de răspuns la solicitarea de date cu privire la violența în familie și violența sexuală adresată inspectoratelor județene de poliție, parchetelor de pe lângă tribunale și parchetelor de pe lângă judecătorii.

Datele de pe portalul instanțelor au fost culese pentru perioada octombrie 2014 – martie 2015. Procesul este continuu și rezultatele au apărut deja pe site-ul Asociației Transcena, de unde cele mai importante rezultate cantitative se pot prelua de către public pentru fiecare județ în parte (<http://transcena.ro/monitorizare-si-advocacy-monitorizarea-ordinului-de-protectie/>). Culegerea de date a fost începută în ianuarie 2013 și perioadele de referință de

la început nu au corespuns cu anul calendaristic. În culegerea actuală urmează să reglăm această diferență.

Itemii urmăriți sunt:

- Durata medie de judecare a dosarului
- Numărul de termene și duratele maxime de timp între termene
- Soluții pronunțate în cauze
- Apeluri împotriva soluției instanței de fond, soluția apelului și durata medie a judecării acestora
- Durata ordinului de protecție
- Distribuția pe gen a reclamantilor
- Dacă acțiunea a fost retrasă
- Elemente de conținut ale ordinului de protecție relevante pentru protecția victimelor

Solicitarea în baza legii 544/2001 a informațiilor relevante de la inspectoratele județene de poliție, parchetele de pe lângă judecătorii și parchetele de pe lângă tribunale au avut întrebări cu privire la ordinele de protecție înregistrate, la cele încălcate, la plângeri prelabile și la dosare formate.

Cu privire la ordinele de protecție întrebările au fost:

- Număr de ordine de protecție înregistrate
- Număr de ordine de protecție încălcate
- Număr de dosare formate în urma încălcării ordinului de protecție

Cu privire la plîngerile prelabile și sesizările din oficiu pentru fapte încadrate la violența în familie și violență sexuală întrebările au fost:

- plîngerii prelabile pentru infracțiunea lovire sau alte violențe (art.193 NCP) săvîrsită asupra unui membru de familie (art. 199 NCP), înregistrate, finalizate ca urmare a retragerii plîngerii, finalizate cu rechizitoriu, victime femei și bărbați
- plîngerii prelabile pentru infracțiunea de vătămare corporală din culpă (art. 196 NCP) săvîrsită asupra unui membru de familie (art. 199 NCP), înregistrate, finalizate ca urmare a retragerii plîngerii, finalizate cu rechizitoriu, victime femei și bărbați
- vătămare corporală (art. 194 NCP) rezultată din violența în familie (art. 199 NCP), înregistrate, finalizate, finalizate cu rechizitoriu, victime și agresori femei și bărbați
- plîngere prelabilă pentru infracțiunea de viol (art. 218, alin (1) și (2) CP), înregistrate, finalizate ca urmare a retragerii plîngerii, finalizate cu rechizitoriu, victime femei și bărbați
- plîngere prelabilă pentru infracțiunea de agresiune sexuală (art. 219, alin (1) CP), înregistrate, finalizate ca urmare a retragerii plîngerii, finalizate cu rechizitoriu, victime femei și bărbați

- plîngere prealabilă pentru infracțiunea de hărțuire sexuală (art. 223, alin (1) CP), înregistrate, finalizate ca urmare a retragerii plîngerii, finalizate cu rechizitoriu, victime femei și bărbați
- infracțiunea de viol (art. 218 alin. (3) NCP), înregistrate, finalizate, finalizate cu rechizitoriu, victime și agresori femei și bărbați
- infracțiunea de agresiune sexuală (art. 219 alin (2) NCP), înregistrate, finalizate, finalizate cu rechizitoriu, victime și agresori femei și bărbați
- tentativa de omor (art. 188 (2), art. 189 (2) NCP) rezultaăa din violența în familie, înregistrate, finalizate, finalizate cu rechizitoriu, victime și agresori, femei și bărbați
- omor (art. 188 (1), art. 189 (1) NCP) rezultat din violența în familie, înregistrate, finalizate, finalizate cu rechizitoriu, victime și agresori femei și bărbați
- omor (art. 218 (4), NCP) urmare a unui viol, înregistrate, finalizate, finalizate cu rechizitoriu, victimă și agresori femei și bărbați
- Câte sesizări din oficiu s-au făcut pentru loviri și alte violențe (art. 193 CP) și vătămare corporală din culpă (art. 196 CP) conform art. 199, (2) CP respectiv „fără plîngerea prealabilă a victimei” ?
- În câte din cazurile pe care s-a început urmărirea penală s-a luat măsura arestării preventive a agresorilor, respectiv câte cazuri se cercetează cu agresorul în libertate/ control judiciar etc.?
- În câte din cazurile în care cercetarea penală se face cu agresorul în libertate (eliberat din arest sau fără să fi fost arestat preventiv) a existat o contestare a deciziei de eliberare sau o cerere de arest din partea procurorului de caz (și dacă se poate pe ce motive)?
- În câte dintre cazurile de infracțiuni sexuale, persoana vătămată a depus plîngere împotriva măsurilor luate sau a actelor efectuate de procuror?
- Câte dintre persoanele care au semnalat infracțiuni sexuale au fost îndrumate (de către poliție/parchet) spre servicii de consiliere psihologică?
- Câte dintre persoanele care au semnalat infracțiuni sexuale au fost îndrumate spre servicii medico-legale?
- Câte dintre persoanele care au semnalat infracțiuni sexuale au beneficiat de asistență și reprezentare juridică din oficiu?

Aceste întrebări au fost formulate pe baza analizei cauzisticii organizațiilor din *Rețeaua pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor* și au fost reformulate pe baza răspunsurilor și explicațiilor primite din partea instituțiilor la edițiile anterioare de solicitări de date. Am urmărit să relevăm:

- Cît de mare este numărul de plîngeri prelabile privind violența în familie pentru a avea o imagine cu privire la dimensiunea fenomenului
- Dacă procentul de plîngeri prelabile făcute de femei este mai mare sau mai mic decît cel de plîngeri prelabile făcute de bărbați
- Dacă numărul de retrageri ale plîngerilor prelabile de către victimele femei procentual mai mare decît numărul de retrageri de către victimele bărbați
- Care este procentul de cazuri ce ajung în instanță
- Dacă este o diferență între procentul de cazuri ce ajung în instanță pornind de la plîngere prealabilă și pornind de la sesizare din oficiu

În solicitările din 2015 am introdus modificările din noul Cod penal. Am pornit de la premisa că datele vor fi mai ușor culese odată cu introducerea în Codul penal a articolului 199:

„Violența în familie

(1) Dacă faptele prevăzute în art. 188, art. 189 și art. 193 - 195 sunt săvârșite asupra unui membru de familie, maximul special al pedepsei prevăzute de lege se majorează cu o pătrime.

(2) În cazul infracțiunilor prevăzute în art. 193 și art. 196 săvârșite asupra unui membru de familie, acțiunea penală poate fi pusă în mișcare și din oficiu. Împăcarea înlătură răspunderea penală.”

Am înaintat solicitările prin scrisori expediate prin poștă cu confirmare de primire.

Pentru punerea în aplicare a ordinului de protecție am efectuat 7 vizite la secții de poliție pentru interviuri pe această temă.

Cîteva considerații privind implementarea ordinului de protecție

Organizațiile membre ale *Rețelei pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor* s-au implicat începînd din anul 2012, după introducerea în legislație a ordinului de protecție, în acțiuni de monitorizare a implementării acestuia. Opțiunea legislativului pentru introducerea ordinului de protecție a fost o opțiune pentru eficiență: punerea la dispoziția victimelor și a persoanelor în situații de risc a unui mijloc de protecție mai puțin costisitor pentru stat decît sunt adăposturile de criză (centre de primire în regim de urgență) sau adăposturile (centre de recuperare pentru victimele violenței în familie). În anul 2015 în România în 13 județe nu există servicii de adăpostire (centre rezidențiale) pentru victimele violenței domestice, și nu există semnale că se vor aloca finanțări pentru înființarea și funcționarea pe termen lung a acestora. Ca urmare posibilitatea ca agresorul să fie separat de victimă și victima să rămînă în domiciliul comun o perioadă de 6 luni (pînă la 12 luni dacă se emite al doilea ordin de protecție), pare a fi o soluție bună. Dar și în privința ordinului de protecție trebuie făcute unele investiții: alocarea timpului și mijloacelor la nivelul structurilor justiției și ale poliției pentru celeritate și siguranța reală a victimelor (de exemplu instanțe specializate în justiție și brățări electronice pentru supraveghere pentru poliție). Din această perspectivă găsim necesar să reluăm descrierea detaliilor practice în procesul de solicitare și obținere a unui ordin de protecție de către victimă și să reamintim ce înseamnă URGENȚĂ în cazul ordinului de protecție din legea 217 din 2003 republicată cu modificări.

În situația în care victima sau un alt membru al familiei sau un cunoscut apelează 112, echipajul se va deplasa la adresă și va interveni dacă i se permite intrarea în domiciliu. În funcție de gravitatea situației constatate la intervenție participă și un echipaj de ambulanță. Victima poate fi transportată la spital sau îndrumată către spital, unitatea sau compartimentul

de primiri urgențe. De aici numai după consultație și încheierea procedurilor specifice sau după internare dacă este cazul victima poate merge la un laborator de medicină legală. Dacă aceasta se află în altă localitate decât în cea în care se află laboratorul de medicină legală, victima va trebui să dețină bani de drum și implicit bani pentru plata certificatului medico-legal. Certificatul poate fi emis în câteva zile. Apoi, cu certificatul medico-legal victima caută și completează, cu sau fără ajutor juridic, o cerere de emiteră a unui ordin de protecție pe care o depune la judecătoria de care aparține. Mai are nevoie de copii după actele de identitate ale sale și ale copiilor săi, dacă este cazul. Pentru toate aceste acțiuni este necesar un minimum de 7 zile dar în mod curent perioada ce trece este mai lungă. În tot acest timp victimele care nu au acces la un adăpost și la servicii de consiliere locuiesc în continuare cu agresorul și încearcă să se ascundă de acesta. Urmează scurgerea perioadei de verificare a dosarului și fixarea primului termen de judecată. Nu s-au făcut la noi în țară studii cu privire la gradul de risc de recidivă specific situației în care agresorul surprinde victima că încearcă să scape din relație dar pe plan internațional se consideră că acest interval din viața victimei este unul dintre cele mai periculoase. Pentru acest interval de timp legea românească nu prevede nici o măsură de protecție.

Rezultate și analiză

Cereri de emiteră a unui ordin de protecție

Cu privire la dosarele de cereri de emiteră a unui ordin de protecție perioada de referință a fost 1 octombrie 2014 – 31 martie 2015. Iată în tabel rezultatele.

Numărul total de instanțe investite cu cereri de emiteră a unui ordin de protecție	158
Numărul total de dosare înregistrate în perioada de referință	1771
Numărul de cereri admise	742
Numărul de cereri respinse	519

Față de intervalul anterior de 12 luni (1 octombrie 2013 – 30 septembrie 2014) variațiile sunt foarte mici:

	1.10.2013 – 30.09.2014	1.10.2014 – 31.03.2015
Cereri admise	40%	41,9%
Cereri respinse	28%	29,4%
Cereri retrase	13%	12,4%
Cereri nesoluționate	8%	6,8%
Alte soluții	11%	9,5%

Situația pe județe se prezintă astfel:

Județul/București	nr de dosare înregistrate 01.10.2014 - 31.03.2015
București	272
Iași	88
Botoșani	69
Bacău	67
Constanța	66
Argeș	65
Vaslui	65
Galați	63
Sibiu	60
Prahova	58
Hunedoara	48
Ifov	47
Neamț	46
Brașov	45
Cluj	42
Dolj	42
Timiș	41
Bihor	40
Maramureș	40
Olt	38
Dâmbovița	38
Mureș	38
Brăila	33
Gorj	30
Buzău	30
Suceava	30
Tulcea	29
Ialomița	27
Bistrița-Năsăud	23
Mehedinți	21
Alba	21
Sălaj	19
Arad	18
Teleorman	17
Giurgiu	16
Vâlcea	14
Vrancea	14
Caraș-Severin	13
Satu-Mare	13
Covasna	11
Călărași	7
Harghita	7

Situația pe instanțe poate fi consultată în Anexa 1.

Astfel, dacă în intervalul anterior de 12 luni în București s-au făcut în cele 6 judecătoria în total 400 de cereri, în perioada de referință de 6 luni s-au făcut în total 272 de cereri, ceea ce sugerează o creștere a numărului de cereri. Pe primele șase locuri între județele cu cele mai multe cereri schimbările sunt minimale.

Durata medie a judecării dosarului a scăzut la 30,4 zile. Aceasta este o îmbunătățire semnificativă față de perioada anterioară când media națională s-a ridicat la 37,6 zile. Cele mai scurte durate medii de judecare se înregistrează la judecătoriile cu număr mic de dosare, respectiv la Judecătoria Târgu Secuiesc și la Judecătoria Răducăneni, unde s-au înregistrat 8 dosare în perioada de referință, iar duratele medii de judecare sunt 3,7 respectiv 2,6 zile. La instanțele cu număr mare de dosare cum ar fi sectoarele Bucureștiului, Iași, Constanța duratele medii de judecare a dosarelor sunt:

instanța	nr de dosare înregistrate 01.10.2014 - 31.03.2015	nr de cereri admise	nr de cereri respinse	durata medie de la depunere la primul termen/zile	durata medie a judecării dosarului/zile	nr de termene mediu
J. Cluj-Napoca	26	9	8	20,4	38	2,4
J. Sector 1	22	4	14	12,5	23,8	1,9
J. Sector 2	41	17	15	20,2	47,4	2,9
J. Sector 3	58	31	21	8,2	17,2	1,7
J. Sector 4	57	27	15	20,3	30,4	1,6
J. Sector 5	61	16	26	4,1	35,4	3
J. Sector 6	33	4	21	15,6	29,4	2,4
J. Constanța	46	20	15	10,7	22,5	2,6
J. Botoșani	52	30	6	13,4	28,8	2,75
J. Iași	60	17	10	36,2	64,2	2,9

Cea mai mare durată medie de judecare este în Iași iar cea mai mică în Sectorul 3, la un număr de cazuri sensibil egale. Remarcăm **durata medie redusă a judecării cererilor de emitere a unui ordin de protecție la Judecătoria Sectorului 3 București ca pe un fapt deosebit** care ne încurajează să privim cu încredere în viitor. Se poate observa din acest tabel comparativ ponderea mare a perioadei scurse de la depunerea dosarului la primul termen în durata totală a judecării dosarului, aproximativ jumătate, în condițiile în care întregul proces are un număr mediu de 1,6 până la 3 termene în medie.

Cele mai lungi durate în perioada de referință au fost:

De la depunere la primul termen: Judecătoria Iași – 120 de zile

Cel mai lung termen: Judecătoria Pitești – 109 zile

Cel mai lung proces: Judecătoria Giurgiu – 221 de zile

Cifrele au scăzut față de perioada anterioară pentru durata de la depunere la primul termen de la 342 la 120 de zile, pentru cel mai lung proces de la 356 la 221 și pentru cel mai lung

termen de la 201 la 109 zile, cu toate acestea intervalele de timp sunt în continuare extraordinar de lungi.

S-au apelat 225 de sentințe din totalul celor pronunțate iar durata medie a apelurilor a fost de 40,9 de zile.

Cu privire la ponderea pe gen a cererilor s-au observat următoarele:

Din totalul de 1771 de cereri depuse, 91,8% au fost depuse de femei. Numărul de cereri retrase de reclamantă a reprezentat un procent de 11,2%, iar al celor retrase de reclamant, un procent de 1,2%. Și aceste cifre se mențin foarte aproape de nivelul perioadei anterioare de studiu.

Cu privire la elementele de conținut ale ordinelor de protecție subliniem faptul că ne vom referi doar la exemple fără să putem da date statistice întrucât nu se transcriu așa cum nu s-au transcris niciodată toate ordinele de protecție pe portalul instanțelor. Astfel ne vom referi la acele măsuri care sunt în mod evident ineficiente sau dăunătoare pentru protecția victimelor. Menționăm că numărul de ordine de protecție transcrise pe portal este sub 50% din cele emise.

- Distanța dintre victimă și agresor

Am întâlnit și în această perioadă de referință distanța minimă de 1 m prevăzută între agresor și victimă, adică distanța puțin mai mare de o lungime de braț. Nu putem înțelege care este elementul de siguranță asigurat în acest caz. În trei cazuri am întâlnit distanțe obligatorii de 2 m și în patru cazuri distanța de 3 m.

- Durata ordinului de protecție

Am întâlnit și în această perioadă durata de 2 săptămâni a unui ordin de protecție la o instanță unde durata medie a judecării dosarului este de 34 de zile. 5 din ordinele de protecție ce apar pe portal au avut durata de 1 lună.

- Evacuarea agresorului și predarea armelor

În această perioadă de referință s-a înregistrat un număr destul de mare de evacuări ale agresorului, 112 și 6 obligări de a preda armele. În perioada anterioară (12 luni față de perioada de referință de 6 luni) au fost înregistrate pe portal 164 de evacuări.

- Recomandare consiliere agresor

În 64 de cazuri s-a recomandat participarea agresorului la un program de consiliere. În perioada anterioară (12 luni față de perioada de referință de 6 luni) au fost înregistrate pe portal 90 de o formă de tratament pentru agresor, consiliere, dezintoxicare sau tratament psihiatric.

Datele solicitate pe baza legii 544/2001 cu privire la ordinele de protecție

Am trimis scrisori de solicitare către toate inspectoratele județene de poliție din țară. Nu am primit răspunsuri de la IPJ Botoșani, Prahova, Neamț și Vaslui. Numeroase instituții au

răspuns că nu au date cu privire la ordinele de protecție înregistrate și încălcate și nici cu privire la constituirea dosarelor pentru încălcarea hotărîrilor judecătorești. Unele dintre inspectoratele județene de poliție au răspuns dînd cifre totale pentru 2014 privind infracțiunea de nerespectare a unei hotărîri judecătorești.

Rezultatele sunt următoarele:

ordine de protecție Legea 25/2012, Legea 217/2003 Republicata cu adaugiri			
înregistrate total – 878		Încălcate total - 68	
împotriva unor agresori bărbați – 847	împotriva unor agresori femei – 31	de bărbați – 62	de femei – 6

Putem remarca faptul că pentru o medie anuală de peste 1000 de ordine de protecție emise avem înregistrate la nivel de poliții aproximativ 85% dintre acestea. Probabil cu răspunsurile de la cele patru inspectorate Botoșani, Vaslui, Neamț și Prahova, cifra totală a ordinelor de protecție înregistrate s-ar apropia mult de cea a ordinelor de protecție emise, ceea ce ar însemna că funcționează sistemul de transmitere a ordinelor de protecție dar și înregistrarea acestora la secțiile de poliție.

Pentru a avea cîteva indicii cu privire la modul de lucru la punerea în executare și supravegherea unui ordin de protecție am efectuat un număr de 7 interviuri la secții de poliție din țară. Aceste secții sunt repartizate pe teritoriul țării în Mehedinți, Satu Mare, Vaslui, Vrancea, București, Brașov, și au experiențe cu punerea în executare a unui număr mic, mediu și mare de ordine de protecție. Iată informația obținută prin coroborarea răspunsurilor.

Ordinele de protecție se primesc de la instanță, se preiau de către ofițerul de serviciu iar comandantul îl repartizează ofițerului de proximitate. Uneori și la un interval de o săptămîină de la emiterea de către judecător.

Au fost menționate două instrumente de înregistrare: mapa ordinului de protecție, care se întocmește la secția de care aparține victima, și procesul verbal înștiințarea agresorului.

Pentru agresor există procesul verbal de înștiințare, o declarație și o copie după după dispozitivul instanței de judecată. Nu este clar dacă înștiințarea agresorului are loc la secție sau la domiciliul acestuia.

Dacă ordinul de protecție prevede evacuarea, se deplasează la fața locului atît ofițerul de proximitate, cît și cel de siguranță publică. Se scoate agresorul din domiciliu, acesta predă cheia cu proces verbal. Atunci cînd ordinul de protecție ajunge la poliție la sfârșitul programului se realizează evacuare a doua zi după ce victima a fost înștiințată telefonic.

Armele se predau la serviciu arme din cadrul IPJ. Ofițerul de proximitate are program de opt ore. I se aduc la cunoștință agresorului obligațiile și consecințele nerespectării prevederilor ordinului de protecție.

În ceea ce privește victima, este sfătuită să sune la 112 în caz de încălcare a ordinului de protecție întrucît intervenția se face prompt. Dar am primit răspunsul că victima poate suna și

la secție. Ordinele de protecție sunt alocate ofițerului de proximitate pe criteriul teritorial. Dacă ordinul de protecție este încălcat victima trebuie să semnaleze cazul. Nu este clar cum se face constatarea. Încălcările distanțelor sunt mai greu de probat. Încălcarea evacuării se petrece mai frecvent.

Responsabilitatea supravegherii ordinelor de protecție revine după caz poliției locale, poliției de proximitate sau postului de poliție.

Verificarea respectării ordinului de protecție se face prin deplasarea periodică la domiciliul victimei, se stă de vorbă cu victima sau cu vecinii pentru a vedea dacă agresorul s-a apropiat de victimă. Nu există proceduri de monitorizare și o monitorizare 24 din 24 de ore nu este posibilă. Frecvența acțiunilor de supraveghere nu este stabilită. Dacă a fost semnalată o încălcare a ordinului de protecție, se fac mai întâi verificări consemnate prin procese verbale. Apoi răspunsurile diferă. Fie se ține legătura cu biroul de supraveghere judiciară fie se sesizează instanța de judecată.

Procedura ce se schițează din răspunsurile la interviuri poate fi o explicație pentru numărul mic de ordine de protecție raportate ca fiind încălcate, respectiv 7,3% încălcate de către agresori bărbați și 19,3% încălcate de către agresori femei.

Numărul de cauze constituite în urma încălcărilor ordinelor de protecție la nivelul inspectoratelor județene de poliție a fost 35 pentru agresori bărbați și 1 pentru agresori femei în 12 inspectorate județene de poliție și o secție din București.

Am transmis întrebările cu privire la dosarele formate în urma încălcării ordinului de protecție și la parchetele de pe lângă judecătorii. Din totalul de instituții, numai 25 au răspuns că au dosare pentru încălcarea unui ordin de protecție. În unul din cazuri avem o rezervă cu privire la cifra comunicată și credem că se referă la nerespectarea unei hotărâri judecătorești în general nu doar pe problema violenței în familie. Totalul de dosare la nivel de parchete, eliminând acest maxim, este de 73 pentru bărbați agresori și 22 pentru femei agresoare. Rezultă din datele comunicate că s-au finalizat cu rechizitorii 13 dosare pentru agresori bărbați și 0 pentru agresori femei. Nu sunt concordante între cifrele de la IPJ și cele de la parchetele de pe lângă instanțele de judecată la nivel de județ, ca urmare cifrele totale nu sunt semnificative și compararea acestora nu folosește decât pentru a identifica punctele în care sistemul ar trebui să funcționeze și încă nu este funcțional.

Plângeri prealabile, sesizări din oficiu pentru fapte de violență domestică și violență sexuală

În anul 2015 am solicitat informații cu privire la sesizarea, cercetarea și urmărirea penală a cazurilor de violență în familie și a cazurile de agresiuni sexuale pentru anul 2014 astfel:

- de la 41 de inspectorate județene de poliție și DGPMB
- de la 176 de parchete de pe lângă judecătorii
- de la 42 de parchete de pe lângă tribunale

Solicitarea a fost făcută în scris și scrisorile au fost expediate prin poștă.

Am primit confirmări poștale că toate scrisorile au ajuns la destinație.

În urma solicitărilor făcute în baza legii 544 din 2001 avem următoarele rezultate:

Parchete de pe lângă tribunale:

- Din 42 de parchete de pe lângă tribunale au răspuns solicitării noastre 35. Nu au răspuns la solicitare deloc parchetele de pe lângă tribunalele Constanța, Gorj, Alba, Bistrița Năsăud, Cluj, Bihor, Brăila.
- Din cele 35 de răspunsuri au rezultat următoarele cifre:

REZULTATE CU PRIVIRE LA TENTATIVĂ DE OMOR ȘI OMOR, PARCHETE DE PE LÎNGĂ TRIBUNALE

tentativa de omor (art. 188 (2), art. 189 (2) NCP) rezultata din violenta in familie					
înregistrate		finalizate		incheiate cu rechizitoriu	
victima		victima		victima	
B	F	B	F	B	F
60	47	64	36	49	25
agresor		agresor		agresor	
102	12	100	12	74	9

omor (art. 188 (1), art. 189 (1) NCP) rezultat din violenta in familie					
înregistrate		finalizate		incheiate cu rechizitoriu	
victima		victima		victima	
B	F	B	F	B	F
56	62	61	64	54	61
agresor		agresor		agresor	
93	26	95	24	90	18

De asemenea au fost înregistrate 2 cazuri de **omor urmare a unui viol, în Prahova** 1 victimă femeie, 1 agresor bărbat și în Olt 1 victimă femeie și 2 agresori bărbați, dosare încheiate cu rechizitoriu.

Cifrele totale sunt sub cifrele totale raportate pentru anul 2014 de Parchetul general, dar sunt parchete care nu au răspuns. Observăm că în cazul tentativei de omor numărul de victime bărbați este mai mare decât cel de victime femei iar în cazul omorului numărul de victime femei este mai mare decât cel de victime bărbați. Nu putem identifica numărul de femei

victime adulte ucise urmare a violenței în cuplu în care nu s-a intervenit la timp. Dar cifrele ne spun că orice formă de violență în familie indiferent de genul victimei este un fenomen tragic.

Parchete de pe lângă judecătorii

Parchetelor de pe lângă judecătorii le-am solicitat unele cifre segregat pe gen: bărbați – femei pe număr de autori ai faptelor de violență în familie pentru care s-au depus plângeri și bărbați - femei pe numărul de victime care au retras plângerile prealabile. În noul Cod de procedură penală art. 16, alin. 1 lit. g: „a fost retrasă plângerea prealabilă, în cazul infracțiunilor pentru care retragerea acesteia înlătură răspunderea penală, a intervenit împăcarea ori a fost încheiat un acord de mediere în condițiile legii;”. Ne-au interesat de asemenea și cazurile în care dosarul s-a încheiat în baza art. 7, alin 2: „În cazurile și în condițiile prevăzute expres de lege, procurorul poate renunța la exercitarea acțiunii penale dacă, în raport cu elementele concrete ale cauzei, nu există un interes public în realizarea obiectului acesteia.” Am primit în răspunsurile de la parchete informația că, pentru decizia de renunțare la urmărirea penală, procurorii folosesc sau pot folosi prevederile art. 318 din noul Cod de procedură penală pe care îl regăsiți în Anexa 2.

- Din cele 176 de parchete de pe lângă judecătorii au răspuns 136. Dintre acestea 11 au răspuns că nu dețin datele statistice solicitate, unii dintre aceștia trimițându-ne să solicităm datele la ÎCCJ. Dintre cele 125 de parchete care ne-au trimis date în 11 cazuri datele nu sunt segregate pe gen. Rezultatele sunt următoarele:

REZULTATE CU PRIVIRE LA INFRACTIUNILE DE VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE PARCHETE DE PE LÎNGĂ JUDECĂTORII

plangere prealabila pentru infracțiunea lovire sau alte violente (art.193 NCP) savarsita asupra unui membru de familie (art. 199 NCP)									
înregistrate		finalizate		incheiate cu art. 16 lit. (g) CPP nou		incheiate cu art. 7 alin. 2 CPP nou		Încheiate cu rechizitoriu	
victime		victime		victime		victime		victime	
B	F	B	F	B	F	B	F	B	F
979	3026	1041	2702	565	1666	47	64	23	46

plangere prealabila pentru infracțiunea de vătămare corporală din culpa (art. 196 NCP) savarsita asupra unui membru de familie (art. 199 NCP)									
înregistrate		finalizate		incheiate cu art. 16 lit. (g) CPP nou		incheiate cu art. 7 alin. 2 CPP nou		Încheiate cu rechizitoriu	
victime		victime		victime		victime		victime	
B	F	B	F	B	F	B	F	B	F
14	41	14	36	1	21	0	0	0	0

vătămare corporala (art. 194 NCP) rezultata din violenta in familie (art. 199 NCP)									
înregistrate		finalizate		încheiate cu art. 16 lit. (g) CPP nou		încheiate cu art. 7 alin. 2 CPP nou		Încheiate cu rechizitoriu	
victime		victime		victime		victime		victime	
B	F	B	F	B	F	B	F	B	F
13	6	11	6	-	-	-	-	7	3
agresori		agresori		Agresori		agresori		agresori	
B	F	B	F	B	F	B	F	B	F
8	4	7	4	-	-	-	-	4	1

Cifrele ne arată că 75% dintre plîngerile prealabile înregistrate în anul 2014 sunt depuse de victime femei. La nivelul celor finalizate 72% dintre cereri au victime femei. 61% dintre femei își retrag plîngerea și 54% dintre bărbați. 2,3% dintre dosarele formate ca urmare a unei plîngeri depuse de femei se încheie prin art. 7 alin. 2 CPP și 4,5% dintre dosarele formate ca urmare a unei plîngeri depuse de bărbați. S-au încheiat cu rechizitoriu 1,7% dintre dosarele formate ca urmare a unei plîngeri depuse de femei și 2.2% dintre dosarele formate ca urmare a unei plîngeri depuse de bărbați. Și în cazul vătămării corporale din culpă procentajul de plîngeri prealabile depuse de femei este mai mare, respectiv de 74,5%.

De asemenea parchetele de pe lângă judecătorii au răspuns la o serie de întrebări ce au privit sesizările din oficiu, cercetarea în stare de arest, măsuri de control judiciar și anumite drepturi ale victimelor. Reproducem mai jos atât întrebările, cât și rezultatele.

1. Câte sesizări din oficiu s-au făcut pentru loviri și alte violențe (art. 193 CP) și vătămare corporală din culpă (art. 196 CP) conform art. 199, (2) CP respectiv „fără plîngerea prealabilă a victimei” ? **409**, iar 15 nu au date statistice,

2. În câte din cazurile pe care s-a început urmărirea penală s-a luat măsura arestării preventive a agresorilor, respectiv câte cazuri se cercetează cu agresorul în libertate/ control judiciar etc.? 32 arest preventiv, 6 control judiciar, în 16 PJ și anume:

J. Caransebeș, J. Reșița, J. Deta, J. Năsăud, J. Beclean, J. Jibou, J. Zalău, J. Slatina, J. Câmpina, J. Brașov, J. Mediaș, J. Constanța, J. Măcin, J. Moinești, J. Suceava, J. Bârlad

3. În câte din cazurile în care cercetarea penală se face cu agresorul în libertate (eliberat din arest sau fără să fi fost arestat preventiv) a existat o contestare a deciziei de eliberare sau o cerere de arest din partea procurorului de caz (și dacă se poate pe ce motive)? **1** caz, 80 au răspuns că nu au statistici,

4. În câte dintre cazurile de infracțiuni sexuale, persoana vătămată a depus plîngere împotriva măsurilor luate sau a actelor efectuate de procuror? **14** cazuri, în 5 județe și S6

J. Caransebeș, J. Corabia, J. Târgoviște, J. Reghin, J. Sector 6

5. Câte dintre persoanele care au semnalat infracțiuni sexuale au fost îndrumate (de către poliție/parchet) spre servicii de consiliere psihologică? **89**, sau „Toate”, dar și răspunsuri inclusiv „astfel de „îndrumări” nu se consemnează” de la următoarele parchete:

J. Caransebeș, J. Gherla, J. Baia de Aramă, J. Brezoi, J. Topoloveni, J. Pucioasa, J. Bolintin Vale, J. Slobozia, J. Alba Iulia, J. Agnita, J. Brăila, J. Tecuci, J. Moinești, J. Piatra Neamț

6. Câte dintre persoanele care au semnalat infracțiuni sexuale au fost îndrumate spre servicii medico-legale? **183**, din parchetele de pe lângă:

J. Caransebeș, J. Gherla, J. Șimleul Silvaniei, J. Baia de Aramă, J. Balș, J. Brezoi, J. Topoloveni, J. Pucioasa, J. Bolintin Vale, J. Câmpeni, J. Alba Iulia, J. Toplița, J. Agnita, J. Avrig, J. Brăila, J. Buzău, J. Pogoanele, J. Tecuci, J. Măcin, J. Panciu, J. Moinești, J. Piatra Neamț

7. Câte dintre persoanele care au semnalat infracțiuni sexuale au beneficiat de asistență și reprezentare juridică din oficiu? **178**, din parchetele de pe lângă

J. Caransebeș, J. Gherla, J. Jibou, J. Șimleul Silvaniei, J. Zalău, J. Târgu Jiu, J. Slatina, J. Balș, J. Brezoi, J. Topoloveni, J. Călărași, J. Pucioasa, J. Alexandria, J. Aiud, J. Alba Iulia, J. Toplița, J. Târgu Mureș, J. Agnita, J. Brăila, J. Făurei, J. Pogoanele, J. Măcin, J. Panciu, J. Moinești, J. Piatra Neamț, J. Suceava

Inspectorate județene de poliție

Din 41 de inspectorate județene de poliție și DGPMB au răspuns 39 de instituții. Nu au răspuns IPJ Sibiu, Suceava și Vrancea.

REZULTATE CU PRIVIRE LA INFRACTIUNILE DE VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE INSPECTORATELE JUDEȚENE DE POLIȚIE

plangere prelabila pentru infracțiunea lovire sau alte violente (art.193 NCP) savarsita asupra unui membru de familie (art. 199 NCP)									
înregistrate		finalizate		încheiate cu art. 16 lit. (g) CPP nou		încheiate cu art. 7 alin. 2 CPP nou		Încheiate cu rechizitoriu	
victime		victime		victime		victime		victime	
B	F	B	F	B	F	B	F	B	F
3116	7752	696	2472	514	1801	21	96	15	37

plangere prelabila pentru infracțiunea de vătămare corporală din culpa (art. 196 NCP) savarsita asupra unui membru de familie (art. 199 NCP)									
înregistrate		finalizate		incheiate cu art. 16 lit. (g) CPP nou		incheiate cu art. 7 alin. 2 CPP nou		Încheiate cu rechizitoriu	
victime		victime		victime		victime		victime	
B	F	B	F	B	F	B	F	B	F
26	43	12	33	5	15	2	2	2	2

vătămare corporala (art. 194 NCP) rezultata din violenta in familie (art. 199 NCP)									
înregistrate		finalizate		încheiate cu art. 16 lit. (g) CPP nou		încheiate cu art. 7 alin. 2 CPP nou		Încheiate cu rechizitoriu	
victime		victime		victime		victime		victime	
B	F	B	F	B	F	B	F	B	F
9	11	4	5	-	-	-	-	0	3
agresori		agresori		Agresori		agresori		agresori	
B	F	B	F	B	F	B	F	B	F
13	1	8	0	-	-	-	-	3	0

Pentru un total de 10.868 de plângeri prelabile în baza art. 193 CP comunicate ca fiind înregistrate în 2014 repartizarea pe gen și pe stadii de lucru este următoarea:

71% din plîngerile prelabile sunt înaintate de femei. Dintre acestea 31,8% sunt finalizate 72% prin retragerea plîngerii, 3,8% prin art 7 alin 2 CPP. 1,4% se încheie cu rechizitoriu dintre plîngerile prelabile depuse de victime femei.

Dintre plîngerile prelabile depuse de victime bărbați și finalizate 73% sunt retrase, 3% încheiate prin art. 7 alin 2 CPP, și 2,1% se încheie cu rechizitoriu.

Pentru infracțiunea de vătămare corporală din culpă art 196 CP rezultatele sunt: 62% din plîngerii sunt depuse de femei, 76% dintre acestea sunt finalizate 45% prin retragerea plîngerii, 6% prin art. 7 alin 2 CPP, și 6% prin rechizitoriu. Pentru plîngerile depuse de victime bărbați situație este: 46% finalizate, 41,6% retrase, 16% încheiate prin art. 7 alin 2 CPP și 16% finalizate cu rechizitoriu.

Răspunsurile inspectoratelor județene de poliție la întrebările privind sesizările din oficiu, arestarea sau controlul judiciar, contestarea hotărîrilor procurorilor și unele drepturi ale victimelor au fost:

1. Câte sesizări din oficiu s-au făcut pentru loviri și alte violențe (art. 193 CP) și vătămare corporală din culpă (art. 196 CP) conform art. 199, (2) CP respectiv „fără plângerea prelabilă a victimei” ? **1377**
2. În câte din cazurile pe care s-a început urmărirea penală s-a luat măsura arestării preventive a agresorilor, respectiv câte cazuri se cercetează cu agresorul în libertate/control judiciar etc.? **401**
3. În câte din cazurile în care cercetarea penală se face cu agresorul în libertate (eliberat din arest sau fără să fi fost arestat preventiv) a existat o contestare a deciziei de eliberare sau o cerere de arest din partea procurorului de caz (și dacă se poate pe ce motive)? **42**
4. În câte dintre cazurile de infracțiuni sexuale, persoana vătămată a depus plângere împotriva măsurilor luate sau a actelor efectuate de procuror? **0**

5. Câte dintre persoanele care au semnalat infracțiuni sexuale au fost îndrumate (de către poliție/parchet) spre servicii de consiliere psihologică? **89 sau toate**
6. Câte dintre persoanele care au semnalat infracțiuni sexuale au fost îndrumate spre servicii medico-legale? **239 sau toate**
7. Câte dintre persoanele care au semnalat infracțiuni sexuale au beneficiat de asistență și reprezentare juridică din oficiu? **115**

Avem o cifră importantă pe care o adăugăm în ansamblul datelor culese. Aceasta este numărul de sesizări de violență în familie la nivelul anului 2014, primit de la Direcția pentru apelul unic de urgență 112. În 2014 s-au făcut la nivel național **40.745** de sesizări de violență în familie la 112.

În anul 2015 am solicitat și date cu privire la infracțiunile împotriva libertății și vieții sexuale, atât de la inspectoratele județene de poliție, cât și de la parchetele de pe lângă judecătoria. Rezultatele sunt:

REZULTATE CU PRIVIRE LA INFRACTIUNILE CONTRA LIBERTĂȚII ȘI VIEȚII SEXUALE, PARCHETE DE PE LÎNGĂ JUDECĂTORII

plangere prealabila pentru infracțiunea de viol (art. 218, alin (1) și (2) CP)									
înregistrate		finalizate		încheiate cu art. 16 lit. (g) CPP nou		încheiate cu art. 7 alin. 2 CPP nou		Încheiate cu rechizitoriu	
victime		victime		victime		victime		victime	
B	F	B	F	B	F	B	F	B	F
67	615	42	425	5	131	0	6	4	96

Fără parchetele care au dat date neseperate pe gen și fără cele care au dat cifrele totale pentru art. 218, alin 1, 2 și 3 CP.

Plangere prealabila pentru infracțiunea de agresiune sexuală (art. 219, alin (1) CP)									
înregistrate		finalizate		încheiate cu art. 16 lit. (g) CPP nou		încheiate cu art. 7 alin. 2 CPP nou		Încheiate cu rechizitoriu	
victime		victime		victime		victime		victime	
B	F	B	F	B	F	B	F	B	F
19	50	12	23	4	11	0	0	0	7

plangere prealabila pentru infrațiunea de hărțuire sexuală (art. 223, alin (1) CP)									
înregistrate		finalizate		incheiate cu art. 16 lit. (g) CPP nou		incheiate cu art. 7 alin. 2 CPP nou		Încheiate cu rechizitoriu	
victime		victime		victime		victime		victime	
B	F	B	F	B	F	B	F	B	F
6	27	2	22	1	4	0	0	0	0

infrațiunea de viol (art. 218 alin. (3) NCP)									
înregistrate		finalizate		incheiate cu art. 16 lit. (g) CPP nou		incheiate cu art. 7 alin. 2 CPP nou		Încheiate cu rechizitoriu	
victime		victime		victime		victime		victime	
B	F	B	F	B	F	B	F	B	F
23	204	17	171	-	-	-	-	5	43
agresori		agresori		Agresori		agresori		agresori	
B	F	B	F	B	F	B	F	B	F
170	13	174	11	-	-	-	-	48	10

infrațiunea de agresiune sexuala (art. 219 alin (2) NCP)									
înregistrate		finalizate		incheiate cu art. 16 lit. (g) CPP nou		incheiate cu art. 7 alin. 2 CPP nou		Încheiate cu rechizitoriu	
victime		victime		victime		victime		victime	
B	F	B	F	B	F	B	F	B	F
2	29	1	12	-	-	-	-	0	3
agresori		agresori		Agresori		agresori		agresori	
B	F	B	F	B	F	B	F	B	F
23	9	13	0	-	-	-	-	7	0

REZULTATE CU PRIVIRE LA INFRAȚIUNI CONTRA LIBERTĂȚII ȘI VIEȚII SEXUALE, INSPECTORATELE JUDEȚENE DE POLIȚIE

plangere prealabila pentru infrațiunea de viol (art. 218, alin (1) și (2) CP)									
înregistrate		finalizate		incheiate cu art. 16 lit. (g) CPP nou		incheiate cu art. 7 alin. 2 CPP nou		Încheiate cu rechizitoriu	
victime		victime		victime		victime		victime	
B	F	B	F	B	F	B	F	B	F
29	311	7	237	24	54	1	8	3	57

plangere prealabila pentru infractiunea de agresiune sexuală (art. 219, alin (1) CP)									
înregistrate		finalizate		incheiate cu art. 16 lit. (g) CPP nou		incheiate cu art. 7 alin. 2 CPP nou		Încheiate cu rechizitoriu	
victime		victime		victime		victime		victime	
B	F	B	F	B	F	B	F	B	F
8	28	6	22	1	3	0	2	3	3

plangere prealabila pentru infractiunea de hărțuire sexuală (art. 223, alin (1) CP)									
înregistrate		finalizate		incheiate cu art. 16 lit. (g) CPP nou		incheiate cu art. 7 alin. 2 CPP nou		Încheiate cu rechizitoriu	
victime		victime		victime		victime		victime	
B	F	B	F	B	F	B	F	B	F
0	10	0	6	0	3	0	0	0	1

infractiunea de viol (art. 218 alin. (3) NCP)									
înregistrate		finalizate		incheiate cu art. 16 lit. (g) CPP nou		incheiate cu art. 7 alin. 2 CPP nou		Încheiate cu rechizitoriu	
victime		victime		victime		victime		victime	
B	F	B	F	B	F	B	F	B	F
6	96	4	63	-	-	-	-	1	27
agresori		agresori		Agresori		agresori		agresori	
B	F	B	F	B	F	B	F	B	F
99	0	63	0	-	-	-	-	26	0

infractiunea de agresiune sexuala (art. 219 alin (2) NCP)									
înregistrate		finalizate		incheiate cu art. 16 lit. (g) CPP nou		incheiate cu art. 7 alin. 2 CPP nou		Încheiate cu rechizitoriu	
victime		victime		victime		victime		victime	
B	F	B	F	B	F	B	F	B	F
3	11	2	5	-	-	-	-	1	2
agresori		agresori		Agresori		agresori		agresori	
B	F	B	F	B	F	B	F	B	F
6	0	7	1	-	-	-	-	24	0

Observăm că, atât la nivelul parchetelor cît și la nivelul poliției, peste 90% dintre victime sunt femei.

Concluzii

Cu privire la implementarea ordinului de protecție putem afirma că:

- În prezent trec minimum 14 zile între constatarea faptei de violență în familie și primul termen de judecare a unei cereri de emitere a ordinului de protecție. În acest interval femeii din cel puțin 13 județe ale țării unde nu funcționează adăposturi se află în risc maxim de a fi agresate mai rău decât înainte de sesizare sau de a fi ucise.
- Crește numărul de cereri de emitere a unui ordin de protecție cu care sunt investite instanțele de judecată în special din centrele urbane. Putem emite ipoteza că faptul se datorează implicării unui număr mai mare de specialiști în procesul de schimbare inițiat de victime dar și barierelor pe care le are o victimă din mediul rural: lipsa de bani, lipsa de consiliere juridică și informația mult mai puțin prezentă la nivelul comunităților rurale
- Se păstrează structura pe gen a grupului de reclamanți atât la cereri depuse cât și la cererile retrase
- A scăzut media națională a duratei de judecare a unui dosar de cerere de emitere a unui ordin de protecție și subliniem ca pe un exemplu ce îl considerăm de bună practică rezultatul Judecătoriei Sector 6 București.
- Densitatea cererilor a rămas cea mai mare în aproape aceleași zone: București, câteva județe din Moldova și Constanța.
- Încă mai apar măsuri de protecție în ordinele emise ce nu au eficiență, cum ar fi distanța de 1 m între victimă și agresor și durata de 15 zile a ordinului.
- Cele mai numeroase distanțe sunt suficiente pentru a oferi cadrul ca în viitor să se prevină sau să se probeze încălcarea ordinului de protecție, respectiv 100 m.
- Crește tendința de recomandare a măsurilor din ordinul de protecție ce au eficiență imediată și pe termen mediu: evacuarea și consilierea agresorului pentru modificarea comportamentului. Ultimele două măsuri, evacuarea și consilierea, sunt cele care pot avea consecințe pe termen mediu și lung, pot determina agresorii să mediteze cu mai multă atenție la posibilitatea de a schimba în sensul de a limita comportamentul agresiv căci există consecințe negative pentru ei sau cel puțin neplăcute. Dacă plîngerile penale nu aduc o consecință imediată și în cele mai multe cazuri de gravitate redusă sau medie, dar repetate, nu aduc nici o consecință, evacuarea și obligarea la consiliere pentru schimbarea comportamentului pot crea acel disconfort imediat necesar pentru motivarea schimbării fără experiența profund negativă și cicatrizantă a pușcăriei.
- Pe fondul inexistenței în continuare a procedurilor specifice pentru supravegherea ordinului de protecție s-a creat o practică ce asigură cel puțin: informarea victimei, informarea agresorului, evacuarea și evidența ordinilor de protecție.
- Rămîne în continuare o problemă asigurarea siguranței efective a victimei pentru acele situații în care există un risc foarte mare de recidivă a comportamentului violent. Aceasta s-a dovedit, din păcate, prin cazurile de femei ce aveau un ordin de protecție emis și au fost ucise de către agresor.
- Personalul implicat în cazurile de violență în familie la nivelul secțiilor de poliție este insuficient și, chiar dacă a fost format să lucreze cu aceste cazuri, își pierde în timp expertiza ca urmare a faptului că instituția nu poate asigura contextul de acțiune preconizat în cursul de formare: de exemplu participarea la intervenția în cazurile de violență în familie a doi lucrători de poliție, un bărbat și o femeie și inexistența

mijloacelor instituționale de filmare a situației de la locul incidentului ca și absența unei baze de date accesibile în timp real imediat înainte de intervenția la locația de unde s-a primit sesizarea.

Cu privire la plîngerile prealabile și sesizarea din oficiu pentru cazuri de violență în familie

- Nivelul de incriminare ale violenței în familie este extrem de mic sub 2% și trimite agresorilor de ambe sexe mesajul că statul tolerează această formă de violență. Este sigur că multe dintre dosarele incluse în cifre să fie reveniri, ceea ce înseamnă că nivelul de incriminare vis-a-vis de persoane luate individual este mai mare, dar aceasta ne duce la ideea că agresori care mențin un nivel mediu de violență fizică sunt în libere și sunt foarte puțin elementele de prevenție a escaladării violenței atunci cînd victimele și agresorii sunt inaccesibili unei intervenții din afară.
- În 2015 am primit un număr mult mai mare de răspunsuri segregate pe gen, ceea ce ne-a ajutat să evidențiem atât dominanța victimelor femei în violența domestică, dar cu un procent de 75% în medie, dar și dominanța impresionantă a victimelor femei în cazul agresiunilor sexuale. Dar aceste date au fost transmise cu efortul persoanelor care au analizat dosarele lucrate și al instituțiilor care au alocat un timp valoros acestei activități.
- Cu privire la statistici se impun cîteva reflecții. Crearea unui sistem de înregistrare a cazurilor de violență domestică în ansamblul unui sistem de culegere a datelor privitoare la violența împotriva femeilor este extrem de necesar și urgent necesar. Nu doar pentru că astfel prevede *Convenția de la Istanbul* pe care ne așteptăm ca statul român să o ratifice în cursul anului viitor, ci pentru că salvarea vieților victimelor pornește de la evidența cazurilor. Legea nu permite cu ușurință intervenția poliției în domiciliul cetățeanului și nici nu dorim să încurajăm aceasta. De aceea prevenirea este calea de urmat iar prevenirea include evidența cazurilor de violență în familie semnalate. Astfel se poate face diferența între un incident și un stil de comportament și se poate justifica o sesizare din oficiu așa cum prevede legea. Fără evidența faptelor și a recurenței acestora nu se pot proteja victimele. O evidență corectă a cazurile este de asemenea baza pentru prevenție dar și pentru evitarea oricăror abuzuri atât din partea lucrătorilor implicați cît și din partea publicului.
- Prezenta culegere de date confirmă ponderea uriașă a victimelor femei ale violenței sexuale.

Recomandări

- Introducerea ordinului de protecție de urgență provizoriu ce poate fi emis în 24 de ore de la constatarea faptei de violență, poate fi confirmat sau infirmat de un judecător în maximum 72 de ore și care să aibă o durată maximă de 14 zile
- Introducerea în sistemul național de culegere a datelor Itemii ce trebuie măsurați la nivel național, adică cel puțin:
 - Încadrarea faptei ca formă de violență în familie conform Codului penal
 - Culegerea datelor cu privire la violența sexuală
 - Genul victimei

- Vîrsta victimei
 - Identitatea agresorului pentru a cunoaște numărul de reveniri în sistem
 - Durata de prelucrare a dosarului
 - Soluția
 - Numărul de ordine de protecție
 - Numărul de sesizări cu privire la încălcarea ordinelor de protecție.
- Elaborarea unei strategii de prevenire a violenței împotriva femeilor la nivel de Inspectorat general al Poliției Române și Parchet General în parteneriat cu Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse și organizații cu experiență relevantă din societatea civilă

Colectivul de redactare

Datele au fost culese de:

Asociația Transcena

Marcel COSTEA

Gina DESPA

Asociația Grupul Român pentru Apărarea Drepturilor Omului

Petruța CHIFORIUC

Analiza datelor și redactare

Asociația Transcena

Mihaela SĂSĂRMAN